

ПРОТОКОЛ

ОТ ПРОВЕДЕНО ЗАСЕДАНИЕ НА ОБЛАСТЕН СЪВЕТ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ В ОБЛАСТ ХАСКОВО КЪМ КООРДИНАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ ЗА ПОДКРЕПА НА ЖЕРТВИ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ

12.07.2023 г., гр. Хасково

Областна администрация Хасково, зала „Марица“

На 12 юли 2023 г., в гр. Хасково, се проведе заседание на Областен съвет към Координационен механизъм за подкрепа на жертви на домашно насилие (ДН) в област Хасково.

От 14:00 до 14:15 часа се състоя откриването на заседанието и представянето на участниците, които се записаха в Присъствен списък.

В заседанието взеха участие представители на различни институции от област Хасково: - Областна администрация – Хасково, Районен съд – Хасково, ОДМВР – Хасково, РУ – Хасково, ХАК, РЗИ – Хасково, РДСП – Хасково, ДСП – Хасково, ДСП – Свиленград, ДСП – Харманли, Дирекция Бюро по труда – Хасково, Дирекция Бюро по труда – Димитровград, Община Хасково, Община Димитровград, Община Ивайловград, РУО – Хасково, Кризисен център за жертви на домашно насилие – Димитровград, Фондация „ХАЛО“, Български фонд за жените и др., имащи отношение по проблема с домашното насилие, съгласно приложения Присъствен списък.

Заседанието беше открито от г-жа Петя Петкова – управител на фондация „Х и Д Жендър перспективи“ и зам.-председател на съвета.

„Уважаеми дами и господа, ще започна с кратка информация относно историята на Областния съвет, след което ще дам думата на адв. Милена Славова - част от екипа на фондация „Х и Д Жендър перспективи“, която ще води заседанието. През 2021 г. заложихме това начинание по един проект, тъй като до този момент нямаше общо

Фондация
„Х&Д Жендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

пространство, в което всички ние - институциите в област Хасково, да се събираме и дискутираме проблемите, свързани с домашното насилие в нашата област. Проектът беше удобен и координационният механизъм стана факт. В него са разписани всички действия на институциите, които участват. До момента са го подкрепили 42 организации и институции на територията на област Хасково. Целта на този Областен съвет е на всеки 6 месеца всички институции заедно да дискутираме проблемите, които срещаме в работата си по случаите на домашно насилие, така че да бъдем максимално ефективни и полезни, защото съгласете се, че по единично никой от нас като представител на дадена институция не би могъл да бъде достатъчно ефективен за пострадалите от домашно насилие.

Сега предоставям думата на адв. Милена Славова, която ще модерира днешната среща.“

Адв. Милена Славова приветства с добре дошли присъстващите в залата:

„Добър ден и от мен! Познавам много голяма част от присъстващите, но има и такива, с които се срещаме за първи път. Ще ми бъде много приятно да се запознаем, но преди да започнем с представянето, искам да помоля, ако някой от Вас е против да се извършва звукозапис на заседанието, нека да каже, тъй като такъв ще бъде извършен с цел изготвяне на протокол, който ще Ви бъде предоставен в рамките на 10 дни заедно с присъствения списък на лицата, които са участвали в заседанието. Тъй като никой не е против извършването на звукозапис, ще започна с представянето на дневния ред, по който днес ще работим и ще помоля да гласувате приемането му.“

След като запозна участниците в срещата с дневния ред, **адв. Милена Славова** представи всеки един от тях и изказа своята благодарност за доброто сътрудничество:

„На първо място искам да изкажа искрена благодарност към всички, които се отзоваха на нашата покана. За нас е от огромно значение, че откликват, отзовават се, че работим заедно и си сътрудничим в този процес и в това явление - домашно насилие.“

Последваха благодарности към специалния гост на срещата - г-жа Рада Еленкова, представител на Български фонд за жените, които изключително много подкрепят фондация „Х и Д Жендър перспективи“ във всички техни инициативи, особено през последните три години, които бяха белязани от пандемията COVID -19, и в които подкрепата на БФЖ изигра съществена роля за оцеляването на услугата.

Адв. Милена Славова запозна присъстващите с кратка статистика за изминалото 6-месечие по отношение на работата на фондацията:

“От началото на годината до момента през нашата организация са преминали общо 83 лица, които са се заявили като пострадали от домашно насилие.

За гр. Хасково са 42 лица, като 4 от тях са насочени от съда, 27 насочени от полицията, 1 лице е насочено от личен лекар, 2 лица от Спешна помощ, 3 от Адвокатска

Фондация
„Х&Д Жендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

колегия и 5 от други източници. За гр. Хасково до момента са издадени общо 18 Заповеди за защита. За гр. Димитровград през приемната ни са преминали 9 потребители, всички насочени от полицията. Издадени са общо 7 заповеди за защита. За гр. Свиленград са преминали 6 потребители, които са насочени от съд, ДСП, полиция. Издадени са общо 5 Заповеди за защита. От началото на годината до момента в Кризисния център в Димитровград са били настанени 6 жени и 7 деца, които са преминали през услугата.

Според статистиките за същите периоди от предходни години забелязваме ръст на броя лица, които са потърсили помощ, но на фона на статистиката, според която всяка трета жена е пострадала от домашно насилие, мисля че 83 е малък брой и най-вероятно има много жени, които не са потърсили помощ.

На следващата ни среща ще бъде представена по-подробна статистика, която ще бъде събрана от съд, прокуратура, полиция и от нас.

Сега искам да се обърна към полицията. Ще прочета едно благодарствено писмо, което нашата организация написа до Директора на ОД МВР - Хасково, и което беше изключително насочено към РУ - Димитровград. За съжаление при разговор с Александър Палаузов, който винаги се отзовава на случаите на домашно насилие в Димитровград, разбрахме, че писмото не е стигнало до тях.

Петя Петкова – управител на фондация „Х и Д Жендър перспективи“ и зам.-председател на съвета: „Това по никакъв начин не обезценява работата на другите Управления на полицията, просто в Димитровград имаше един период, в който работата по много тежки случаи беше концентрирана. Благодарността е към всички Вас. Другото, което искам да споделя като новина за всички ни, за полицията най-вероятно не е новина, на последната ни среща с нац. координатор по домашното насилие Зорница Шуманова стана ясно, че подготвят много сериозна статистика и електронна база данни, която да обхваща случаите на домашно насилие на национално ниво, така че да няма възможности за злоупотреба и да могат те да бъдат проследявани във времето. От ГДНП се надяват тази база данни да бъде готова до края на годината, като още октомври месец ще бъде пилотно тествана и ще заработи веднага. Това е една много очаквана от нас новина и мисля, че ще бъде в помощ на цялата система по отношение на защитата на жертвите.“

Атанас Калеканов – н-к СООРТП, ОДМВР - Хасково: „Факт е, че се разработва такава програма. Все още не сме тествали параметрите на нейните функции. Друго изменение, което беше прието преди дни е, че извършителите на домашно насилие вече ще попадат в една особена категория регистри при нас, в които до скоро не попадаха. След тази промяна, те ще бъдат проследявани по по-ефективен начин от нашите служители. Ще помоля само да бъдем адекватни и когато говорим за жертви на насилие, да имаме предвид, че те не са само жени. Случаите са много различни, в различни насоки, с мъже, с жени, с деца, родители- деца, съпрузи, съжителствали. Палитрата е много шарена по отношение на пострадалите и извършителите, на случаите, по които работим.“

Атанас Калеканов – н-к СООРТП, ОДМВР - Хасково сподели случаи от своята практика.

В хода на споделяне на случаи, **Г-жа Петя Петкова – управител на фондация „Х и Д Жендър перспективи“** и **зам.-председател на съвета** предложи да бъде обсъден казус от Кризисен център - гр. Димитровград.

Маринана Велкова – Вр.И.Д. Управител КСУ КЦ - Димитровград: „Случаят, който ще разкажа е на наша настояща потребителка. Жена на 55 г. с две деца, подлагана на системен домашен тормоз в продължение на 11 години, който започва, след като съпругът ѝ остава без работа. В началото насилието е вербално, след което преминава във физическо, психологическо и икономическо. Забранява ѝ се да излиза навън, казва ѝ се какво и кога да яде, кога да пие кафе, абсолютно ограничаване на нейните права. Жената започва работа за определен период, след което ѝ се забранява да работи, взима ѝ се дебитната карта, съпругът ѝ я заставя да спи на земята, заключва я в жилището, жената няма приятели, не ѝ е разрешено да излиза сама. В даден момент посещава Комплекса за социални услуги на фондацията в Димитровград и се опитва да подаде Молба за защита, но размисля. След време, осъзнавайки, че има опасност за живота ѝ, жената отива в полицията да подаде жалба. Съпругът ѝ я придружава, сигурен, че тя няма да има кураж да предприеме действия. Благодарение на добрата работа на дежурния полицай и умението му да разпознае сериозността на случая, жената е придружена до Комплекса за социални услуги на фондацията и по-късно същата вечер настанена в Кризисния център. Съдействано ѝ е за издаване на Заповед за защита. Децата остават да живеят при бащата. Той не се грижи адекватно за тях, negliжира храненето и личната им хигиена, и жената е силно притеснена за физическото и емоционалното състояние на децата си. От КЦ алармирахме ДСП - Димитровград с молба да извършат проверка.

При соц. консултация с жената, тя споделя, че след смъртта на свекъра ѝ, съпругът ѝ не го погребва по установения начин, а го заравя в двора на имота му - безпрецедентен случай на областно ниво. Жената беше силно притеснена, защото съпругът ѝ я е принудил да копае и я е направил съучастник против волята ѝ, и решава да съобщи за случая в РУ - Димитровград. От РЗИ беше задействана процедура по преместване на тленните останки в гробищен парк. От самото начало на случая наблюдаваме добра координираност и взаимодействие с другите институции - РУ, ДСП, РЗИ.

Петя Петкова – управител на фондация „Х и Д Жендър перспективи“ и **зам.-председател на съвета:** „Най-тъжното е, че в момента този човек отглежда тези две момчета. Но тъй като те не са наши потребители, не можем да направим друго по случая, освен да подадем сигнал до ОЗД - Димитровград, както и сторихме.“

Фондация
„Х&Д Джендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

Мариана Велкова – Вр.И.Д. Управител КСУ КЦ - Димитровград: „Искам да се обърна към Вас - Ат. Калеканов във връзка с напомнянето Ви, че жертвите на насилие не са само жени, и да Ви кажа, че в КЦ сме имали настанено момче на възраст над 18 г., пострадало от насилие от страна на баща си. Не делим жертвите, осигуряваме на всички еднакво подслон и сигурна защита.

Това са случаите, за които исках да разкажа с оглед на взаимодействието между нас и различните институции. Но си мисля, че можем да работим за още по- добра координация.“

Пламен Георгиев – Административен ръководител – председател - РС - Хасково: „Кой е престъпник и кой трябва да е в затвора го решава все още, слава Богу, българския съд. Много важно е хората на първа линия каква работа ще свършат, но много важно е и институциите на края на целия процес каква вяра ще вдъхнат у хората, така че те да почувстват, че хората, които стоят на първа линия наистина могат да доведат един процес до край и той да завърши в съда. Отговорността е и наша, може би и ние сме длъжници, че трябва да дадем по- силна вяра на жертвите на домашно насилие и това е проблем на национално ниво. В РС - Хасково има 23 образувани производства по ЗЗДН и 20 издадени Заповеди за незабавна защита. Това е за първото полугодие на 2023 г. Използвам случая да изкажа адмирации към работата на полицията, която е впечатляваща. Изключително доволен съм, че се обръща внимание на този проблем.“

Петя Петкова – управител на фондация „Х и Д Джендър перспективи“ и зам.-председател на съвета: „Иска ми се да се върнем на случая, който Мариана сподели. От всичко, което чухте, особено представителите на Дирекциите на Социално подпомагане и РДСП, какво още може да се направи?“

Николина Госпова – Юристконсулт, ДСП - Хасково: „Едно включване, според мен, на децата в една заповед за защита и извеждане на насилника от жилището, ще даде на тази жена една сигурност, защото така тя ще може да бъде с децата си, които наистина не искат да бъдат изведени от тази среда. Мярката е точно затова жертвите да не бъдат извеждани от средата си, а да бъдат подкрепени и насилникът да бъде този, на когото е дискомфортно в ситуацията.“

Надежда Колева – Адвокатска колегия - Хасково: „На нас като адвокати ни се налага да защитаваме и ответниците по делата за домашно насилие, но смятам ,че трябва да вярваме, да подкрепяме и да помагаме на жертвите на домашно насилие. Винаги съм усещала подкрепата от органите на съдебната система, издавайки заповеди за защита. Беше огромно разочарование за мен да не получа такава при последния си случай, което не знам как да изтъкувам. Жертвата дойде със случай, в който тя е сигнализирила органите на полицията и Дирекция Социално подпомагане. Продължило е да се извършва насилие в тяхно присъствие спрямо нея и детето ѝ. Беше наистина фрустриращ случай. Но тъй като ответната страна беше завело вече дело за развод,

Фондация
„Х&Д Жендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

решихме, че едно дело за домашно насилие още повече би драматизирало и изострило отношенията. Междувременно, преди да тръгне делото за развод, мъжът извърши нов акт на насилие. Изведе детето от болнично заведение, където то беше хоспитализирано с направление за 10-дневно лечение. На втория ден бащата изведе детето от болницата. Кои са хората, които извеждат деца от болнично заведение?! Беше неизбежно да заведе иск за защита от домашно насилие за този конкретен случай. Считам, че е много важно всички да са равнопоставени, както жените, така и мъжете жертви на домашно насилие, и считам, че е особено важно служителите на полицията да обръщат внимание на случаите, в които има индикации, има достатъчно данни да се предположи, че извършител на домашното насилие е някой техен колега полицай. Това не бива да ни прави по-малко толерантни към такива случаи. Защото аз с целия опит, който имам като адвокат - 22 години, за първи път се сблъсквам с такова нежелание за съдействие. Изказването ми е изцяло съобразено с клиента ми, аз съм говорила с нея преди да взема думата днес. Виждам, че имате голямо желание да работите, виждам, че има и млади колеги сред Вас. Бъдете еднакво отдалечени от всички.“

Мария Вълкова – Мл. експерт - психолог, ДСП - Свиленград: „Аз мога да споделя, че мерки са предприети. В момента спрямо полиция се води разследване от ДАНС. Жената е руска гражданка, детето е с двойно гражданство. При първия сигнал органите на реда действаха изключително адекватно. Екип от двама служители на РУ - Свиленград стоя в дирекцията през целия ден. Работихме извънредно, оформихме всички документи. След случая с болницата, аз говорих с нея. От полицията са ѝ казали, че детето е с баща си и няма да се занимават повече с нея.“

Адв. Милена Славова: „Искам да дам на всяка една институция възможността да ни сподели нещо. Стигнахме до общините. Много искам да благодаря специално на община Хасково, затова че ни предостави сграда, която тепърва предстои да превърнем в голям наш офис. Благодарим на общината за гласуваното доверие. Предстои ремонт.

В този ред на мисли, да благодарим и на община Димитровград, които от миналата година са ни предоставили офис. Всички общини са важни за нас, защото в една или друга степен винаги се отзовават на нашите покани и на нашите потребности. Община Хасково се включи в 16-дневната кампания за домашно насилие. За поредна година камбанарията беше оцветена в оранжево в тези дни. Община Свиленград и МКБППМН също работят много активно. Към РУО - предстоят ни съвместни обучения. За нас е много важно педагогическите съветници, които имат пряк достъп до децата да разпознават добре домашното насилие. А сега към Български фонд за жените, които имат най-богат опит и практика на национално ниво. Ние работим на местно ниво, а г-жа Еленкова може да ни разкаже за инициативите им на национално ниво.“

Рада Еленкова – Програмна директорка към БФЖ: „Благодаря за вниманието и поканата!

Излушах местните институции и мога да ви поздравя за активността и усилието за координация. В рамките на този механизъм Вие всъщност изпреварвате промените в ЗЗДН, които предвиждат създаване на национални механизми по общините за координация. Защото много често, както Вие най-добре знаете, един орган не знае какво се случва в друг. Ние като организация, която работи на национално ниво през финансови механизми за подкрепа, организираме конкурси, които касаят техники за работа с домашното насилие, но не работим пряко с жертвите. Нашата работа се изчерпва в застъпнически инициативи и кампании, които целят приемане и подобряване на практиката в прилагането на законодателството в тази връзка. Законодателството не е помръднало от 2021 г., когато бяха внесени редица предложения за промени. Но нещата, които предстоят, в края на юни са минали на второ четене в Народното събрание. Едното, от които е да се разшири кръгът на лицата, търсещи защита. Също така ние като организация целим да отпадне терминът „фактическо съжителство“ и да бъде заменен от дефиницията „интимна връзка“, тъй като най-уязвимата група, засегнати от домашно насилие са младите жени между 20 и 30 години в интимна връзка.“

Адв. Милена Славова: „Да преминем към последната точка от дневния ред - Предизвикателства и предстоящи дейности за следващия 6-месечен период. Първо ще дам думата на Ваня, която ще представи новия ни проект.“

Ваня Димитрова – Социален работник към фондация „Х и Д Жендър перспективи“: „В следващите четири месеца ще работим по проект съвместно с Министерство на правосъдието на стойност 20 000 лв. Като ще наблегнем най-вече на работа с педагогическите съветници в училищата и учениците от 9-12 клас с цел превенция, разпознаване, информираност. Също така ще работим с извършители на домашно насилие. В рамките на проекта те ще бъдат двама на брой. Проектът ще се изпълнява на местно ниво в област Хасково и прилежащите села. Ще бъде изготвена и програма за училищата, която да бъде използвана от педагогическите специалисти.“

Адв. Милена Славова: „Почти не остана време, а искам да се обърна към Дирекциите Бюро по труда. Ние имаме една много добре разработена програма за трудово посредничество, която години наред изпълнявахме, но за жалост тя много малко се финансира и беше изпълнявана от външно лице. Програма за жени, пострадали от домашно насилие. В повечето случаи те са без работа и са финансово зависими от страна на партньора си или семейството си. В такива моменти оставането без работа ги обезсърчава да предприемат каквито и да е действия. Икономическата зависимост от партньора не им дава куража да се освободят от насилието, да се откъснат от тази среда на живот. И сега планираме една такава дългосрочна програма, където изцяло да се работи за осигуряване на трудова заетост за пострадали от домашно насилие. Молбата ми е Дирекциите Бюро по труда да ни посъветват към кого да се обърнем, защото искаме да разработим тази програма с Ваше съдействие.“

Фондация
„Х&Д Жендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

Светла Серафимова – Психолог, ДБТ - Хасково: „ В тази връзка, ние работим с тези лица. Непрекъснато организираме различни видове обучения, консултации, както индивидуални, така и групови. Ние сме готови да съдействаме с каквото можем, но по-скоро Вие трябва да се обръщате към Агенцията по заетостта и вече те към нас. “

Адв. Милена Славова: „Искам да кажа няколко думи за финал. Благодарим Ви и се надяваме тази среща да Ви е била полезна! За следващото заседание си набелязвайте точки, които искате да обсъждаме, давайте ни предложения, тъй като ние сме основен координатор на този областен съвет. Координационният механизъм може да се свиква за всеки един конкретен случай, който се нуждае от специализирана намеса, от институциите, които касаят. Можем да го свикваме и съдействаме, така че да се получава качествена грижа и помощ. “

Петя Петкова – управител на фондация „Х и Д Жендър перспективи“ и зам.-председател на съвета: „Следващата среща може да направим около 10-ти декември като финал на 16-дневната кампания. Аз лично пожелавам приятно лято на всички! Продължавайте да бъдете все така дейни! Пожелавам си все така заедно и съвместно да работим и да разрешаваме случаи. “